

**HET
LEZERS
COLLECTIEF**

Samen lezen is niet zomaar lezen

Als leesbegeleider gelooft Caroline Verbruggen er sterk in dat samen verhalen en gedichten lezen mensen verbindt en hen sterker en weerbaarder maakt. En als dat voor volwassenen geldt, waarom dan niet voor kinderen?

Juf Caroline Verbruggen is bijna twee jaar met pensioen, maar de voorleesmicrobe zit nog altijd in haar bloed. Daarom leest ze tot groot jolijt van de leerlingen nog geregeld een halfuurtje voor tijdens de middagpauze op haar oude school.

Vandaag leest ze voor in de leescaravan, een knusse plek op de speelplaats van de Nieuwen Bosch Basisschool waar Caroline jaren eerst als lerares, en later als boekenjuf en zorgleerkracht werkte. Boekenjuf zijn deed ze met veel overtuiging en enthousiasme, waardoor ze in 2007 laureaat werd van de actie Beste Boekenjuf/meester. Caroline leest niet zomaar verhaaltjes voor; ze doet dat volgens de samenleesmethode van het Lezerscollectief, een netwerk van leesbegeleiders, dat leesbijeenkomsten organiseert voor mensen die minder vaak of gemakkelijk met sterke verhalen en poëzie in contact komen.

Caroline heeft in Gent een leesgroep die tweewekelijks samen leest. Net als de andere leesbegeleiders gelooft ze er sterk in dat samen verhalen en gedichten lezen mensen verbindt en hen sterker en weerbaarder maakt. En als dat voor volwassenen geldt, waarom dan niet voor kinderen?

Het is al even geleden dat ze nog eens kwam voorlezen tijdens de middagpauze, maar als het aan de kinderen lag, kwam ze hier elke week.

Juf Caroline zet haar eerste stappen op de speelplaats en kinderen rennen al gillend op haar toe: hun geestdrift is niet zo verwonderlijk, want ze herkennen de boekenjuf die hen op een originele manier de liefde voor het lezen bijbracht.

Terwijl Caroline de teksten uitdeelt, nestelt het groepje zich op de bank in de leescaravan.

Over oud worden en verkreukeld papier

... Ik kuchte.
'Ik wil schrijver worden,' zei ik. Ik schrok er zelf van. Had ik nou niet een betere beginzin kunnen bedenken?
'Jij wilt schrijver worden,' herhaalde ze. Ze raapte een takje van de grond, veegde het af aan haar mouw en roerde ermee door de theepot. Ze schonk de kopjes vol. De thee was lichtgroen en rook naar pepermunt en citroen.
Ik zat heel dicht bij haar. Haar huid leek een beetje op verkreukeld papier. Van dat bruine papier dat mijn tante gebruikt als ze koekjes bakt.
'Waarom? Waarom wil je schrijver worden?' Ze keek me aan over haar bril ...

(uit: Hoe ik per ongeluk een boek schreef - Annet Huizing)

Titel: *Mijn twee deken*
ISBN: 978 90 5927 476 1
Uitgeverij:
C. de Vries-Brouwers
Auteur: Irena Kobald &
Freya Blackwood

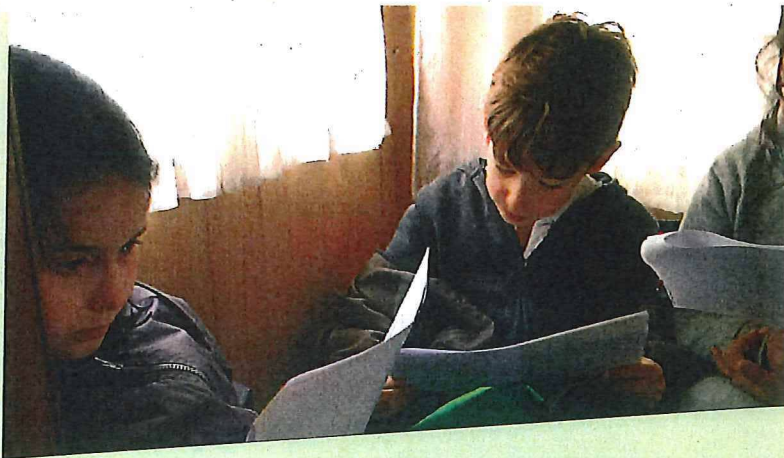

Leestip van de uitgever

Als je moet vluchten omdat het in je moederland oorlog is, begint er een heel nieuw leven. Vreemde mensen, vreemd eten, vreemde woorden. Dat is vaak beangstigend, vooral voor kinderen. Wanneer iemand je dan helpt, is het of er een warme deken over je wordt uitgespreid ... Een mooi prentenboek over een actueel thema.

Caroline leest een stukje voor, stopt even en kijkt rond. Spontaan vertellen de kinderen wat de inhoud bij hen oproept. Heel af en toe reikt ze iets aan maar de nadruk ligt vooral op de leesbeleving van de kinderen. Als ze uitgepraat zijn, vraagt Caroline nog hoe huid op verkreukeld papier kan lijken? Verrimpelde huid, daar zijn ze het allemaal over eens. Opeens gaat het gesprek over oud worden en vragen de kinderen zich af of ze de vergelijking wel juist vinden.

'Tijdens het samen lezen is er veel meer ruimte voor vrije associatie dan tijdens traditionele voorleessessies. En dat is net zo belangrijk. Jaja, die schooljuffrouwmodus moest ik wel leren afzetten', geeft Caroline toe. 'Als juf heb je steeds de neiging om je vragen zo te stellen dat ze onmiddellijk antwoorden kunnen vinden, maar het lukt me al langer hoe meer om hén aan het woord te laten en niet direct te reageren en bij te sturen.'

Toen Caroline de opleiding leesbegeleider volgde, werkte ze als zorgleerkracht. Taal was een belangrijk onderdeel van haar taak: 'Ik was de taaljuf voor het vijfde en zesde leerjaar en werkte rond stellen en expressief lezen.' Een vijftal jaar geleden pakte ze het nog op de klassieke manier aan met duidelijk gerichte vragen en sterk gestuurde bespreking van de inhoud. Daar was ze zelf niet echt tevreden over en het samen lezen bracht soelaas. Ik integreerde al snel de methode in de klas. Toen ik de nieuwe aanpak voor het eerst uitprobeerde, liep het behoorlijk stroef. De kinderen durfden amper iets zeggen. Bovendien waren ze verbaasd en vroegen zich af wat ze moesten zeggen. Er was immers nog geen vraag gesteld. Tot het stilaan doorsijpelde dat alles wat ze zeiden goed was. Toen ze dat begrepen, vonden ze lezen opeens ook een pak interessanter', vertelt Caroline. 'Vanaf dan kreeg ik prachtige opmerkingen en antwoorden en ontstond er een mooie wisselwerking tussen de kinderen onderling.'

Creatiever en inventiever

Caroline is sterk overtuigd van de meerwaarde van het samen lezen op school: 'Het biedt de kinderen de kans om zelf na te denken en te freewheelen in hun gedachten. Ik kan het niet bewijzen, maar ik ben ervan overtuigd dat het de kinderen ook helpt bij begrip lezen, meer zelfs, dat ze deze manier van lezen en luisteren ook overnemen in andere lessen. Ze leren hier immers op een andere manier reflecteren over een tekst, waardoor ze vrijer associëren. Ik merk dat ze daardoor creatiever en inventiever zijn.'

Faalangstvrij

De leescaravan biedt ook een stuk veiligheid. Caroline: 'Hier vragen de kinderen spontaan of ze ook eens hardop mogen lezen. Ook kinderen die nog niet zo vlot kunnen lezen, voelen zich hier veilig genoeg om het toch een keer te proberen, soms een beetje spelend, maar dat geeft niet, het hoort erbij.' Het overwinnen van die faalangst nemen ze uiteraard ook mee naar de klas. 'Je merkt aan

hun houding en hun reacties dat ze er plezier in hebben, dat ze het leuk vinden.'

Openheid en empathie

Een tekst of een personage helpt niet alleen je blik te verruimen, het lokt ook vaak reactie uit. Soms helpt het om je gevoelens over iets helder te krijgen en te ventileren. Samen lezen werkt leesbevorderend, maar ontplooit daarnaast ook de sociale vaardigheden, want ze leren beter naar elkaar luisteren en rekening houden met elkaars mening zonder te (ver)oordelen. Kinderen leren dat er ook andere meningen, dat er meer mogelijkheden zijn. Ze leren op een andere manier naar de inhoud van een tekst kijken.

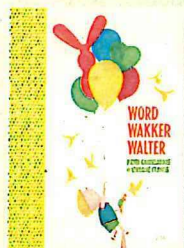
'Regelmatig kijken ze verrast op van de indrukken van de anderen. Ze leren dat er meer dan één manier van denken is', aldus Caroline. Samen lezen is ook samen delen, want de kinderen delen veel meer dan hun indrukken. Ze delen ook samen het verhaal, de stilte, de aandacht, de spanning, kortom alles wat met het verhaal te maken heeft.

Poëzie? Graag!

Niet enkel proza, ook poëzie gaat er bij de kinderen vlot in. Als juf Caroline de bladen uitdeelt met het gedicht *Tijdverdrijf*, stijgt er een geestdriftig gejuich op. Niemand associeert hier gedichten met moeilijk of saai. 'Ja', knikt Caroline instemmend. 'En dan is het nog een gedicht van Jacques Prévert, dat is toch niet niks'. Ze verdringen elkaar om het gedicht hardop te mogen lezen.

Caroline: 'Je gelooft niet wat ze allemaal uit een gedicht halen, en als je dat voor een ander groepje voorleest, komen er weer helemaal andere dingen uit.'

Leesplezier lijkt door Carolines aanpak wel een vanzelfsprekendheid. Hier geen zure gezichten bij het woord lezen. 'Nog eens wat anders dan het niveaulezen dat in veel gevallen het leesenthousiasme in de kiem smoort ...' bekend Caroline.

Titel: Word Wakker Walter
ISBN: 9789401435659
Uitgeverij: Lannoo
Auteur: Lorraine Francis & Pieter Gaudesaboos

Leestip van de uitgever

Walter is moe. Hij slaapt in het zwembad, op het speelplein, in het aquarium, op zijn verjaardagsfeestje, in de regen. Niets houdt hem wakker.

'Word wakker Walter!' roepen oma, ouders en de politiemann. Het helpt niets. Van een professor over een basketteam tot een kriebelende robot, niemand kan hem helpen. Tot die ene avond.

Titel: De letterkabouters
ISBN: 9789059241992
Uitgeverij: Bakermat
Auteur: Emy Geyskens & Julliette Rosenkamp

Leestip van de uitgever

Een heus LETTER zoekboek voor kleuters! De 26 vrolijke kabouters maken leuke rijmpjes met alle letters van het alfabet. De doelstellingen zijn helder: kleuren herkennen, woordenschatontwikkeling en logisch denken.